

Potřebujeme CEFR pro český znakový jazyk?

CEFR je zkratka anglického názvu dokumentu Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment; česky Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme (zkráceně SERR nebo SERJ). Je zde podrobně popsáno, jaké kompetence by měl postupně získávat člověk, který se učí jakýkoli cizí jazyk. Stupně pokročilosti ovládnutí cizího jazyka jsou pak vzestupně řazeny od A1 a A2 (uživatel základů jazyka) přes B1 a B2 (samostatný uživatel) po C1 a C2 (zkušený uživatel). Například v ČR by kompetence žáků na konci základní školy měly v prvním cizím jazyce (učí se ho nejpozději od 3. ročníku) dosahovat úrovně A2 dle CEFR a v druhém cizím jazyce (učí se ho nejpozději od 8. ročníku) úrovně A1; zkouška z cizího jazyka ve společné části maturitní zkoušky je nastavena na úroveň B1, stejně tak maturitní zkouška z češtiny (jako cizího jazyka) u žáků-uživatelů českého znakového jazyka.

Na tento obecný dokument – platný pro všechny jazyky – navazují tzv. popisy referenčních úrovní pro jednotlivé konkrétní jazyky. Zjednodušeně by se vztah mezi obecným popisem referenčních úrovní a jejich aplikací na konkrétní jazyk dal

popsat takto: např. obecná úroveň A1: oblast čtení korespondence: žák rozumí krátkým, jednoduchým sdělením na pohlednicích; v popisu pro češtinu je přesně napsáno, jakým českým formulacím, slovům a slovním spojením, která se u nás používají na pohlednicích, žák na úrovni A1 rozumí.

Odpověď na otázku, zda potřebujeme CEFR pro český znakový jazyk, je tak jasná. **Ano potřebujeme!** Pokud máme efektivně vyučovat český znakový jazyk slyšící rodiče, pedagogy, tlumočníky a další zájemce, potřebujeme smysluplné a logicky uspořádané „osnovy“ výuky a nástroje na testování osvojených kompetencí. Pro tyto účely je popis referenčních úrovní pro český znakový jazyk dle CEFR nezbytný. Vytvořit ho bude však velmi složité, zdlouhavé a odborně náročné. Je přitom potřeba využít zahraniční zkušenosti (s CEFR pro mluvené i znakové jazyky, s výzkumy cizích znakových jazyků) a čerpat z dosavadních lingvistických výzkumů českého znakového jazyka, navazovat na ně a pokračovat v nich. **Zároveň je třeba mít neustále na paměti, že CEFR není a nemůže být v žádném případě normotvorný či kodifikační dokument.** Je to „jen“ vynikající nástroj k nalezení styčných bodů při výuce cizích jazyků a jejich testování užívaný napříč celou Evropou.

Mgr. Andrea Hudáková, Ph.D.

Pust'te si nový pořad „Hopsasa“ na Děčku!

ČT vysílá i pro neslyšící děti.

Jedná se o naprosto průlomový projekt pro děti se sluchovými vadami. Vůbec poprvé nemusí sledovat titulky či okénko s tlumočníkem v rohu obrazovky. „Nela v každém díle malé diváky naučí jeden znak ze svého kouzelného jazyka,“ říká dramaturgyně pořadu Yveta Voráčová. Pro letošní podzim je natočených 17 dílů. Každý z nich má deset minut. K tomu, abychom si užili trochu legrace, nepotřebujeme slyšet – je myšlenka nového dětského pořadu Hopsasa, jehož tvůrci přizvali ke spolupráci slyšící i neslyšící děti a dospělé. Na pořadu spolupracovali odborná asistentka výchovné dramatiky neslyšících na Divadelní fakultě JAMU Radka Kulichová a absolventka téhož oboru Veronika Mikulová.

-red-

